

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry

PL 3000

90014 Oulun yliopisto

pply@pply.fi

23.09.2022

Pohjois-Pohjanmaan Liitto

Poratie 5

90140 Oulu

kirjaamo@pohjois-pohjanmaa.fi

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen (PPLY) lausunto Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaavan luonnokseen

Yhdistys kannattaa aurinko- ja tuulivoimatuotannon lisäämistä silloin, kun sen rakentamisesta aiheutuu mahdollisimman vähän lintuihin ja muuhun luontoon kohdistuvia haittavaikutuksia. PPLY on tutustunut Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihe- ja maakuntakaavan luonnokseen ja lausuu sen johdosta seuraavat asiat.

Ensisijaisen tärkeää olisi saada maakuntakaavan osaksi biodiversiteettiohjelma, jossa laaditaan muun muassa kattavat linnustoselvitykset kaava-alueilta ja tunnistetaan eri elinympäristöjen ja lajiryhmien monimuotoisuuskeskittymät. Biodiversiteettiohjelman selvitysten tulisi tähdätä todellisten ekologisten yhteyksien ja niiden parannustarpeiden tunnistamiseen, jotta populaatioiden liikkuminen ja vahvistuminen voidaan turvata myös tulevaisuuden kaavoituksessa. Luontokadon pysäyttämiseksi olisi kaavoituksessa tärkeää myös edellyttää, että vähäinkin elinympäristöjä muuttava maankäyttö tulisi aina kompensoida ennallistamalla vastaavaa elinympäristöä muualla.

Kiitämme ekologisten yhteyksien huomioimisesta, mutta työ on vielä hyvin keskeneräinen. Osallistumme mielellämme jatkotyöhön ja toivomme, että osallistumismahdollisuuksia järjestetään enemmän ja ajoitettuna niin, että biologienkin on mahdollista osallistua aiempaa paremmin. Ekologisten yhteyksien tulisi olla biotooppien mukaisia, ekologisesti järkeviä alueita (polygoneja), eivätkä ne voi olla tuulivoima-alueiden kanssa päällekkäisiä, jotta kulku- ja levittäytymisreittien säilyminen kaikkien eliölajien osalta turvataan. Esimerkiksi Vaala-Oulu ekologinen yhteys tulisi jatkua Pilpasuon, Sanginjoen ulkometsän ja Kalimenojan kautta merelle Kellon Kraaseliin asti.

Kiitämme, että Maakunnallisesti arvokkaiksi tunnistetut lintualueet (MAALI-alueet) oli huomioitu kaavan valmistelussa. Useiden MAALI-alueiden välillä oli kaavaluonnoksessa kuitenkin tv-alueita, jotka voivat

toteutuessaan katkaista tai heikentää MAALI-alueiden välisiä ekologisia yhteyksiä. Muutamille yhdistyksen kartoittamille MAALI-alueille ulottui myös tuulivoima-alueiden merkintöjä. Luonnontilaiset ja luonnontilaisen kaltaiset yli 50 ha avosuot tulisi systemaattisesti jättää kaavoituksen ulkopuolelle suolajiston ja luontotyyppien heikon tilan vuoksi. Seuraavat tv-alueet ulottuvat yhdistyksen kartoittamille MAALI-alueille tai ne voivat toteutuessaan heikentää arvokkaiden lintusoiden välisiä ekologisia yhteyksiä:

Kunta	Nimi	Alue	Ekologinen yhteystarve	Huomiot
Pyhäntä	Konnunsuo	tv1 - 394	KYLLÄ	
Siikalatva- Kärsämäki	Tuulikaarto	tv1- 398	KYLLÄ	Luonnonsuojelualuetta
li	Hyyry	tv1 - 383	KYLLÄ (lähisuot)	MAALI-aluetta
Pyhäntä	Pyöriänneva	tv3 - 531	KYLLÄ	MAALI-aluetta
Pudasjärvi	Korpiusuo	tv3 - 520	KYLLÄ	
Pudasjärvi	Koirasuo	tv3 - 521	KYLLÄ	
Pudasjärvi	Kivari	tv3 - 523	KYLLÄ	
Oulu	Tannila	tv3 - 511		MAALI-aluetta
Utajärvi	Kaskensuo	tv3 - 544	KYLLÄ (lähisuot)	Eteläosaltaan luonnontilaista suota

PPLY on myös huolissaan tuulivoima-alueista, jotka ulottuvat uhanalaisten ja harvalukuisten petolintulajien reviireille. Vaikka nykykäsityksen mukaan suurimmalle osalle lintulajeista tuulivoimarakentamisesta ei ole merkittävää haittaa, saadut kokemukset osoittavat, että tuulivoimarakentamisella voi olla kielteisiä vaikutuksia erityisesti kookkaisiin päiväpetolintuihin. Maakotkalla, merikotkalla, sääksellä ja muuttohaukalla on saatavilla kattavat rekisteritiedot pesäpaikoista. Tuulivoimaa ei tule osoittaa ydinreviirille, joten useita kaavamerkintöjä tulee vähintään kaventaa petolintujen käyttämien elinympäristöjen osalta. Yhdistyksen näkemyksen mukaan lajien suojelemiseksi maakuntakaavaan tulee jättää lähtökohtaisesti vähintään kahden kilometrin suojavyöhyke muuttohaukan pesälle, vähintään kolmen kilometrin suojavyöhyke merikotkan ja vähintään neljän kilometrin suojavyöhyke maakotkan pesälle. Sääksen kohdalla Sääksisäätiö on suositellut vähintään kahden kilometrin suojavyöhykettä pesälle. Kaikilla lajeilla ydinreviirin etäisyys pesältä kuitenkin vaihtelee paljon reviirin eri suunnissa sekä reviirien ja pesimävuosien välillä. Ydinreviiri voi ulottua useita kilometrejä kauemmas pesältä kuin suojavyöhykkeiden vähimmäisetäisyydet. Maakuntakaavoituksessa tuleekin hyödyntää seurantalaitteilla kerätyistä aineistoista kehitettyjä elinympäristömalleja. Maakotkan lisäksi elinympäristömalli on kehitetty myös merikotkalle. Erityisesti maakotkan osalta kaavoitustilanne on huolestuttava, sillä hyvin suurelle osalle lajin reviireistä Suomessa suunnitellaan tuulivoimaa. Parempiin selvityksiin perustuvat tiukempirajaiset kaavamerkinnät ja voimakkaampi maakuntakaavaohjaus vauhdittaisi kaavoitus- ja rakentamisprosesseja, jolloin

tuulivoimatuotannon tavoitteiden saavuttaminenkin olisi realistisempaa. Seudullisten sekä paikallisten hankkeiden yhdysvaikutukset eri petolintulajien populaatiokokoon tulisi myös selvittää jo maakuntakaavatasolla.

Yksittäisenä huomiona toteamme lisäksi, että Tv-3-502 Haapavedellä on aivan maakunnan eteläisen alueen viimeisimpiin kuuluvan kuukkelireviirin vieressä ja toteutuessaan voi pirstoa kuukkelin elinympäristöä entisestään ja estää kannan elpymisen.

Seija Rannikko
PPLY:n puheenjohtaja

Ilkka Kivi
PPLY:n suojelutoimikunnan sihteeri